

Cultura Espectacles

ARQUEOLEGS DE L'EQUIP D'ATAPUERCA AFIRMEN QUE EL CAMP DELS NINOTS ES REVELA COM UN JACIMENT RIQUISSIM I DE GRANS EXPECTATIVES

Troben a Caldes l'os animal més antic de Catalunya associat a activitat humana

Hominids i animals convivia un milió d'anys a les ribes d'un estany que es va formar dins el cràter d'un volcà

DANIEL BONAVENTURA

CALDES DE MALAVELLA

Un equip d'arqueòlegs de la Universitat Rovira i Virgili (URV) ha presentat entusiasmat a la premsa els resultats dels primers sondesjos al jaciment del Camp dels Ninots de Caldes de Malavella, entre els quals destaca la troballa d'un os animal que resulta ser el més antic de Catalunya conservat «*in situ*» i associat a restes d'activitat humana», va explicar ahir el professor Robert Sala, director dels treballs.

Els arqueòlegs han datat en un milió d'anys l'antiguitat d'aquest jaciment, en el qual les pedres tallades pels homínids i l'os esmentat es troben en el mateix lloc on fa tants mil·lennis es van abandonar. Aquest fet és molt important perquè permet establir amb precisió l'antiguitat i el moment evolutiu de la societat que els va produir. Més important resulta encara si es té en compte que en futures excavacions s'hi poden trobar restes humanes fossilitzades.

Eines de pedra d'una antiguitat semblant s'han trobat en altres indrets de Catalunya –al mateix Puig d'En Roca de Girona–, però, segons l'arqueòleg i professor de la URV Robert Sala, sempre es tracta de jaciments en superfície i per

una petita vall situada al perímetre de Caldes de Malavella –davant del mas abandonat de Can Pol–, que en realitat resulta ser el cràter d'un volcà que es va formar fa dos milions d'anys. El volcà, d'uns 500 metres de diàmetre, era completament desconegut fins tot per la gent que hi viu i treballa les terres, fins que fa un parell d'anys el va identificar la geòloga de la Universitat de Girona (UdG) Montserrat Vef.

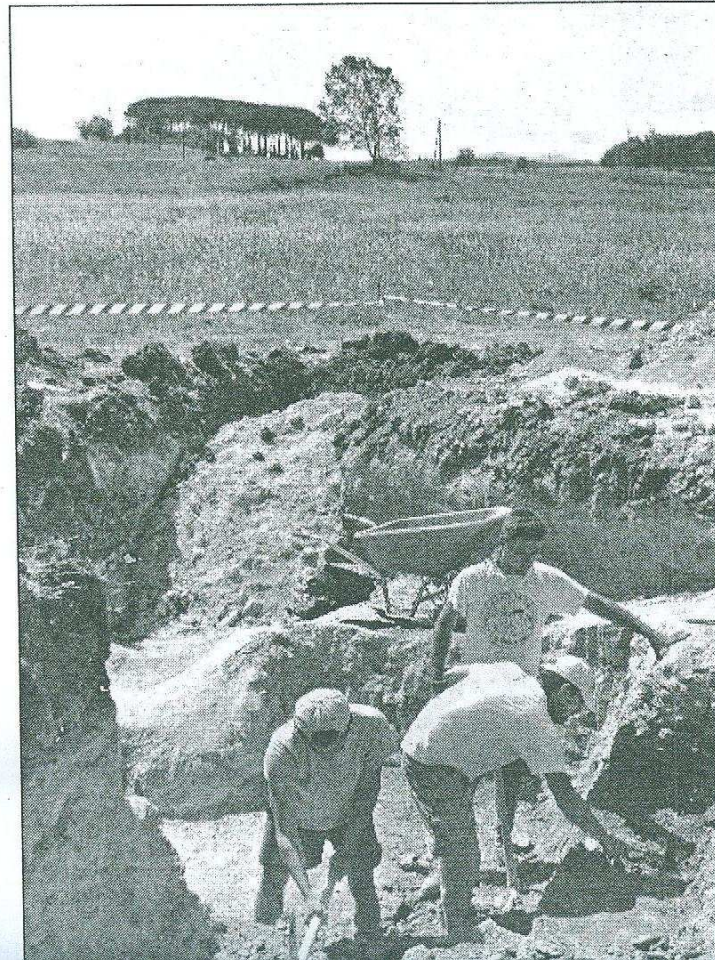
El fet també va alertar els arqueòlegs de la URV, que treballen conjuntament amb l'Associació Arqueològica de Girona en la reconstrucció de l'activitat humana i climàtica del Paleolític inferior a la vall mitjana del Ter.

Robert Sala va explicar ahir que aquell cràter es va reomplir d'aigua –Caldes és una zona termal i la comarca de la Selva era plena d'estanyols–, la qual cosa va afavorir la presència d'animals i d'humans.

Instal·lats a la riba

Sala Creu que aquells homes s'instal·laven a la riba en petites cabanes o estructures a l'aire lliure, ja que trobaven a l'indret la fauna i la vegetació apropiades per a la supervivència.

El que no s'ha pogut determinar encara és a quina espècie animal pertany l'os fossilitzat, que té uns



DANIEL BONAVENTURA

l'os i les múltiples eines tallades en sílex, calcària i quàrsita han estat tot un premi inesperat.

El seu treball també ha consistit a recuperar fulles d'arbre fossilitzades i restes de pol·len que posteriorment es faran analitzar.

«En la propera campanya ja anirem directament a excavar allà on sabem que hi ha concentracions d'aquest material per la qual cosa esperem que els resultats siguin molt més positius», afirma Robert Sala, que és fill de Salt i company del codirector d'Atapuerca Eduard Carbonell.

Exposició a Caldes

Un dels projectes dels arqueòlegs de la URV és difondre els fruits del seu treball. En aquest sentit, Robert Sala va anunciar ahir que, amb vista a la proper tardor, Caldes de Malavella acollirà l'exposició *Els primers europeus* organitzada amb la col·laboració del conegut peleontòleg Henry de Lumley, la universitat italiana de Ferrara i el museu de Tbilisi de la República de Geòrgia, al Caucas. Un apartat d'aquesta exposició estarà dedicada a explicar les troballes al Camp dels Ninots.

És la primera vegada que l'equip de Robert Sala treballa a Caldes. El seu projecte és conèixer la humanitat antiga a Catalunya, concre-

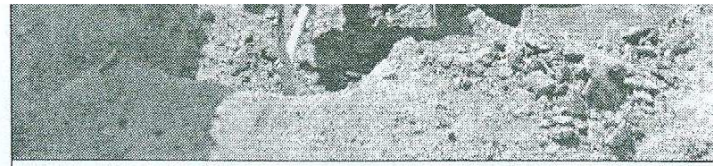
URV Robert Sala, sempre es tracta de jaciments en superfície i per tant en algun moment han estat remoguts, la qual cosa fa perdre molta informació.

En altres casos s'han trobat animals antiquíssims –el rinoceront d'Incarcal, a Crespià, té 2 milions d'anys–, però mai associats a la presència de l'home.

Un equip de deu arqueòlegs graduats a la URV ha treballat durant deu dies al Camp dels Ninots,

encara és a quina espècie animal pertany l'os fossilitzat, que té uns vint centímetres i està fracturat en dues parts. Per Sala, ha de pertànyer a un bou o a una bèstia semblant.

Tampoc s'ha pogut determinar si aquesta, l'única resta animal trobada durant deu dies d'unes excavacions que han aprofundit més de dos metres, pertany a un animal que va morir accidentalment o de causes naturals, o bé va ser ob-



Excavació. Els treballs es fan al cràter d'un volcà format fa dos milions d'anys.

jecte de caça i va formar part de la dieta humana.

La URV ha establert un conveni amb l'Ajuntament de Caldes de Malavella que permetrà donar con-

tinuïtat als treballs amb vista a l'any vinent. Els arqueòlegs estaven ahir entusiasmats perquè aquest any tenien com a objectiu trobar la delimitació de l'estany, de manera que

seu projecte és conèixer la humanitat antiga a Catalunya, concretament del Pleistocè o quaternari antic; això és, d'entre 1.000.000 i 500.000 anys d'antiguitat.

La recerca a Caldes ha tingut premi, la qual cosa Sala ho valora així: «És molt important la troballa perquè a Catalunya no hi havia cap resta d'eines de pedra tallades per l'home fa entre 1.000.000 i 500.000 anys i associades a fauna amb aquesta cronologia tan antiga».